Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 204. Braşov, Luni-Marţi 17 (29) Septemvre 1896.

Serbarea dela Porţile de Fier.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

Orşova, 26 Septemvre séra.

Pe când miniştri, delegaţiunile camerelor, consulii, deputaţiunile clerulilor, corpul oficeresc etc. aşteptau la gară sosirea Majestăţii Sale isbucni o plóiă torenţială de gândeai, că te afli în vr'unul din ţinuturile tropice, unde ploile se varsă ca cu ciubĕrul. Drumul dela gară pănă la oraş era numai o baltă.

Majestatea Sa a sosit punct la 3 óre. La gară erau întrunițĭ spre întimpinarea Suveranului tóte somităţile din monarchiă, miniştri comunĭ, cei austriacĭ şi unguresci, delegaţiunile celor două parlamente, representanţii clerului, diplomaţii şi consulii, corpul oficeresc şi mulţĭ membri ai parlamentelor străine, din cei ce au luat parte la conferenţa interparlamentară din Pesta etc.

După-ce monarchul a părăsit vagonul, fù salutat de fişpanul comitatului Caraş-Severin, Iakabffy. Dup'aceea împĕratul întinse mâna archiducelui *Iosif* şi generalilor *Fejervary* şi *Waldstätten*, şi urmat de ei trecù în revistă compania de onóre. Dup' aceea se întórse spre miniştri unguresci, *Banffy* şi *Daniel* şi apoi schimbà câte-va cuvinte şi cu contele Badeni, şi cu doi episcopĭ ungurĭ.

Urmat de archiducele Iosif şi de miniştri împĕratul plecà dela gară în trăsură deschisă în oraş. Cu tótă vremea rea stradele erau îndesuite de popor. *Românii noştri grăniţerĭ* mai ales erau în mare numĕr representaţĭ. In tot parcursul drumului pănă 'n oraş Majestatea Sa a fost aclamat de strigăte de „Sĕ trăéscă!", carĭ erau mai puternice decât tóte, apoi cu strigăte de „Hoch!" ale Şvabilor şi cu puţine „Eljen!"-urĭ ale păturei suprapuse unguresci.

Firesce, că în urma vremei rele, la intrarea în oraş uniformele scumpe, dér mai ales costumele miniştrilor şi magnaţilor ungurĭ, au suferit mult.

La oficiul central de forestierĭ a descins Majestatea Sa cu suita şi aci a primit şi deputaţiunile.

A venit la rĕnd mai întâiu corpul diplomatic, apoi comisiunea dunărénă, în care România era representată prin d-l general *Pencovicĭ;* miniştri comunĭ; secţiunea marinei, în frunte cu admiralul br. de *Sterneck*; miniştri austriacĭ, cei unguresci; ambasadorii, consulii; preşedinţii şi deputaţiunile ambelor parlamente din Viena şi Budapesta, preoţimea romano-catolică din diecesa Cenadului, sub conducerea episcopului *Dessewffy*.

Urmând acum primirea clerului grecocatolic al diecesei Lugoşului, vicarul capitular Revdss. Domn *Petru Popp* se adresà către Majestatea Sa cu următórea alocuţiune:

Majestate cesară şi regéscă apostolică!
Prea graţióse Stăpêne!

Clerul diecesei gr. cat. din Lugoş salută totodată în numele credincioşilor sĕi persóna sfinţită a Majestăţii Vóstre cu omagiele sale cele mai plecate, din incidentul acestei sĕrbărĭ memorabile pentru patria nóstră.

Diecesa Lugoşului, care a apărut ca un Fênix din cenuşa vechei diecese a Banatului, primesce pe Majestatea Vóstră, ca pe intemeitorul ei, inspirat de zel apostolic, cu simţemintele mulţămitei celei mai cordiale, şi cu bucuriă se folosesce de ocasiune ca sĕ-şĭ esprime fidelitatea sa neclintită faţă cu regele încoronat.

Cu tóte că diecesa nóstră, în urma dotaţiunilor sale modeste, nu póte desvolta strălucire esternă, totuşĭ, în privinţa spirituală, şi în privinţa moravurilor, carĭ îĭ caracteriséză cu deosebire chiămarea, póte emula fără sfiélă cu celelalte diecese bisericesci.

Fidalitate neînfrântă către tron, respectare sinceră a legilor şi guvernului, deplin zel pentru împlinirea datorinţelor nóstre bisericescĭ şi cetăţĕnescĭ, şi mai ales îndemnul credincioşilor noştri la o viéţă morală şi religiósă: acestea forméză, ca totatâte caractere ale chiămărei sale, garanţia sigură a viitorului sĕu, basa liniştitóre şi puternică a esistenţei diecesei nóstre.

Avênd fericirea de-a recomanda în direcţia acésta, cu ocasiunea acestei sĕrbătorĭ, sórtea diecesei nóstre graţiei preaǐnalte şi sprijinului părintesc al Majestăţii Vóstre, nu încetăm a ridica din adêncul inimilor nóstre rugăciunile nóstre către Atotputernicul pentru o guvernare lungă, fericită şi gloriósă a Majestăţii Vóstre spre binele bisericei nóstre şi a patriei nóstre.

Majestatea Sa rĕspunse următórele:

„Mĕ bucur, că, întêlnind clerul diecesei gr. cat. din Lugoş aicĭ, pot primi cu mulţămită asigurarea fidelităţii sale neclintite. Dovedesce despre conceptul liniştit al chiămărei sale corecte, că el crede a afla garanţia sigură a viitorului diecesei sale în înplinirea egală a datorinţelor sale bisericescĭ şi cetăţănescĭ; şi décă el va rĕmâne pe calea acésta, atuncĭ îĭ rĕmâne pentru tot timpul asigurată graţia mea şi sprijinul meu".

După clerul Lugoşului a fost primită deputaţia greco-orientală română a diecesei Caransebeşului, în frunte cu Prea Sânţia Sa episcopul *Nicolae Popea*. Acesta se adresà către Majestatea Sa cu următórea vorbire:

Majestatea Ta cesară şi apostolică regéscă!
Pré înduratul nostru Rege şi Domn!

Cu mare bucurie a inimilor am primit scirea despre venirea Majestăţii Tale în aceste ţinuturĭ extreme ale Monarchiei, locuite de un popor, care totdéuna, în ḑile grele ca şi în cele uşóre, în timpurĭ furtunóse ca şi în cele senine, cu mândriă s'a numĕrat şi sĕ numĕră între cele mai credinciόse şi în adevĕrat înţeles patriotice popóre ale Majestaţii Tale, şi ai cărui fii, foştii grăniceri românĭ de odinióră, în mare numĕr şi cu multă bravură au luptat şi luptă pe câmpii bătăliilor gloriósei nóstre armate austro-ungare.

Pĕtrunşĭ de aceeaşĭ credinţă şi însufleţire a înaintaşilor nostri pentru prea iubitul nostru Rege apostolic, venim şi noi în umilinţă şi veneraţiune pentru ca şi cu acéstă ocasiune sĕ esprimăm cele mai sincere, mai căldurόse şi tradiţionale omagii de credinţă şi alipire către Majestatea Ta, şi prea înalta Casa domnitóre, din partea credincioşilor bisericei nóstre greco-orientale române a diecesei Caransebeşului.

Devotaţĭ acestor sentimente de iubire şi de patriotism probat şi nefăţărit; conscii de beneficiile, câte le avem isvorîte din nobila şi părintésca inimă a Majestăţii Tale, şi în firmă speranţă, că şi în viitor biserica nóstră se va învrednici de puternicul scut şi graţia regală, deopotrivă cu celelalte bisericĭ din patriă, Vĕ urăm, Majestate, din adêncul inimilor nóstre, anĭ mulţĭ şi fericiţĭ, spre bucuria şi fericirea numĕróselor popóre de sub gloriosul sceptru al Majestăţii Tale!

Sĕ trăéscă Majestatea Ta!

La alocuţiunea acésta Majestatea Sa rĕspunse:

„Cu plăcere iau la cunoscinţă omagiul ce mi-l aduceţĭ, precum şi asigurarea despre alipirea fidelă şi patriotismul sincer al D-vóstră. După ce eu nutresc aceeaşĭ iubire părintéscă pentru supuşii mei fidelĭ, fiă de orĭ-ce religiune, fi asigurat, că şi credincioşii bisericei române gr. or. în manifestarea amintitelor simţĕminte, pot conta totdéuna la sprijinul şi graţia mea".

Au mai fost primite în urmă deputaţia diecesei sĕrbescĭ a Verşeţului, condusă de episcopul *Zmejanovicĭ;* apoi deputaţia reformaţilor şi a evangelicilor; a israeliţilor. In fine fù primit corpul oficeresc apoi deputaţiunile comitatelor învecinate şi corpul technic dela lucrările canalului.

Primirile oficiale s'au terminat înainte de 6 óre séra, ér împĕratul plecà imediat pe bordul vaporului „Francisc Iosif". Şi acum ploua de vĕrsa, cu tóte acestea era mare aglomeraţia de popor pe stradă.

Oraşul Orşova a fost împodobit şi înfrumseţat ca nicĭ-odată. Casele sunt pavoasate. Din curtea gărei pănă 'n oraş precum şi pănă la imbarcader, fâlfăe pe stêlpĭ frumos decoraţĭ pe lângă drapelul unguresc şi drapelul României şi al Serbiei. *Nicĭ un drapel austriac nu am vĕḑut.*

***

Orşova, 28 Septemvre. Primirea de către Majestatea Sa a *clerului român*, cu ocasiunea inaugurărei canalului dela Porţile de fier, a fost *prea graţiósă*, cu deosebire la alocuţiunea, în care s'a făcut amintire de credinţa neclătită către tron a foştilor grăniţerĭ, rostită de către episcopul *Popea,* conducĕtorul deputaţiunei greco-orientale române din diecesa Caransebeşului.

După rĕspunsul dat, Majestatea Sa a ḑis, că ia causat multă bucuriă întêmpinarea ce i-a făcut'o poporul român în tóte localităţile, purtând *îmbrăcămintea sa de odinióră grăniţerescă.*

Orşova, 28 Septemvre. Sĕrbarea inaugurărei de ierĭ, favorisată de un timp frumos, a decurs splendid. Regele *Serbiei* a sosit diminéţa la 8, ér Regele *Carol* cu 15 minute mai târḑiu. Ambii au fost primiţĭ la gară de M. S. Impĕratul, care a strîns mâna regelui Serbiei, ér pe regele României l'a îmbrăţişat şi l'a sĕrutat. Majestăţile Lor se suiră apoi pe vaporul „Francisc Iosif", care, împreună cu flotila, înaintà pănă la noul canal. Aicĭ vaporul împĕrătesc între salvele de tun ale bateriei române de pe mal a rupt fringhia impodobită cu florĭ şi pusă de-a curmeḑişul canalului. Episcopul *Dessewffy* împreună cu ceilalţĭ prelaţĭ binecuvêntà canalul. In toastul sĕu, Majestatea Sa împĕratul declarà canalul de deschis, accentuând presenţa celor doi Suveranĭ ai ţerilor amice riverane, pe carĭ este fericit ai vedé întrunițĭ la marea operă. Suveranii României şi al Serbiei ciocniră cu împĕratul cu pocalele de aur presentate lor. Cele şése regimente române postate la ţĕrm, precum şi vasele de rĕsboiŭ române salutară cu salve serbarea, ér pe ţĕrmul Sêrbiei o imensă poporaţiune isbucnì în aclamărĭ. După terminarea ceremoniei, monarchii se întórseră la Orşova şi de aci plecară la Mehadia.

Intemniţărĭ, prigonirĭ şi procese fără sfêrşit. Sub acest titlu „Tribuna" comunică mai întâi, că, în urma recursului, fiind redusă pedépsa d-lui Dr. *Raţiu* pentru iscălirea cunoscutului „Manifest" al celor 7 membri din comitet, dela 10 la *8 ḑile arest* şi dela 100 fl. la *50 fl. amendă*, d-l Raţiu a cerut sĕ-şĭ pótă împlini pedépsa. Nefiind însĕ odăi la poliţiă, l'au avisat sĕ se adreseze la procuror, adecă sĕ-şĭ ispràvéscă pedépsa, cerênd sĕ fiă închis în arestul ordinar. D-l Dr. Raţiu însĕ a remonstrat şi a pretins sĕ i-se dea arest poliţienesc, cum prescrie sentinţa. In fine i-s'a dat odaia de pază a pompierilor, întunecósă şi umedă. D-sa a protestat însĕ din nou, pănă ce în cele din urmă au fost siliţĭ sĕ-i dea o odaiă igienică. Aşa a păţit'o şi d-l *Patiţa* din Alba-Iulia, cu deosebirea numai, că D-sa a intrat în arestul ordinar, unde a fost maltratat după regulamentele de acolo.

*

Joia trecută s'au pertractat érăşĭ două procese politice pentru agitaţiă, în Alba-Julia. Doi ţĕranĭ românĭ: Ilie *Crăciun* a lui Nicolae şi Măniţiu Ioan *Măniţan*, acusaţĭ pentru că în cârciuma din Doştat (Alba inferióră) ar fi ḑis în presenţa mai multora, că „legile unguresci sunt nedrepte, legile nouĕ bisericesci sunt păgâne", că „nicĭ în Turcia nu sunt astfel de legĭ" etc. doi gendarmĭ i-au denunţat şi aceştia au fost chemaţĭ ca martorĭ contra lor. Bieţii ţĕranĭ furà osândiţĭ fiă-care la câte **un an închisóre de stat** şi spese procesuale.

In al doilea proces au fost acusaţĭ preotul Ioan *Morariu* din Poiana Aiudului, învĕţătorul Crucian *Simu* din Ciufud, şi teologul Ioan *Simu*. Ei au fost acusaţĭ, că au înfiinţat în Ciufud un cor bisericesc, care a cântat cântece „revoluţionare" române. Tot doi gendarmĭ au mărturisit contra lor.

Ioan Morariu a fost condamnat la **un an şi jumĕtate închisóre de stat şi 300 fl. amendă**; Crucian la **un an**, şi Ioan Simu la **şése lunĭ închisóre de stat**, şi câte **100 fl. amendă**. Acusaţii s'au purtat brav şi au vorbit numai românesce. Apĕrător a fost d-l advocat Rubin Patiţa.

*

Mâne, Marţĭ, 29 Septemvre, se va pertracta la Cluşiu procesul de pressă intentat „Tribunei" pentru articolul „Biserica şi Scóla", scris din incidentul mileniului.

Frumósă ilustraţiă pentru serbările dela Bucuresci!

Disolvarea camerei. Privitor la disolvarea camerei ungare şi la nouele alegerĭ, semioficiosul „*Politikai Ertesitö*" publică, cum ḑice ea pe basa de informaţiunĭ autentice, următórele: „Ministrul-preşedinte

baron *Banffy are deja în mânĭ rescriptul preanalt privitor la disolvarea camerei.* Baronul Banffy călĕtoresce astădĭ la Porţile de fier şi se întórce la 28 c. Camera deputaţilor până la 1 Octomvre nu va ţiné nicĭ o şedinţă, şi în timpul acesta cade visita Majestăţii Sale la Regele României. La 4 Octomvre, cu înaugurarea podului vamal, se sfârşesce şirul sĕrbărilor milenare statorite conform programului, şi *după 4 Octomvre se va ceti în cameră rescriptul privitor la disolvare.* După esp'rarea timpului minimal legal, adecă trei sĕptămânĭ după disolvare, se vor începe nóuele alegerĭ. Totodată „*Keleti Ertesitö*“ reproduce o enunciaţiune a ministrului-preşedinte, făcută în cameră, după care partidul liberal în fiă-care cerc electoral singuratic îşĭ va pune candidaţii sĕi.

Adunarea generală

a „Societăţii pentru Fondul de teatru român“.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“).

Făgăraş, 15 (27) Sept. 1896.

Astădĭ se ţine pentru întâia-dată în orăşelul istoric Făgăraş adunarea generală a Societăţii pentru crearea unui fond de teatru naţional român, — societate, care, precum se scie, ocupă locul al doilea între societăţile de cultură naţionale ale Românilor de dincóce de Carpaţĭ.

Eram sigurĭ, că Românii făgărăşenĭ vor da importanţa cuvenită acestei serbărĭ culturale a nóstre, mai ales fiind-că de prin 1889, când s'a ţinut aicĭ adunarea generală a Asociaţiunei Transilvane, Românii făgărăşenĭ n'au avut ocasiune de-a se bucura la ei acasă de o serbare în stil mai mare, cum este serbarea de acum.

In prevederea acestora plecarăm din Braşov o societate frumósă de Românĭ pentru a asista la acéstă serbare a fraţilor făgărăşenĭ. Am plecat erĭ, Sâmbătă diminéţa la órele 8, de-odată cu membrii Comitetului acestei societăţĭ, care comitet, după cum se scie, din anul trecut şi-a strămutat sediul în Braşov. Printre noi era şi preşedintele Societăţii, d-l *Iosif Vulcan*, unul dintre meritaţii întemeiătorĭ ai acestei frumóse instituţiunĭ culturale a nóstre.

Călĕtoria până la Făgăraş a fost una din cele mai plăcute. Timpul a fost favorabil; în Vlĕdenĭ făcurăm o pausă, unde luarăm un dejun comun, ce dinainte fusese comandat prin secretarul II al comitetului d-l *Vas. Goldiş*, căruia avurăm a datori arangiarea acestei frumóse călĕtorii. La Şercaia, după cum era programul, se alătură la cele patru trăsurĭ ale nóstre încă o a cincia trăsură, a d-lui Dr. *Iancu Meţianu* din Zêrnescĭ, care încă era plină de domnĭ şi dame.

La Făgăraş am ajuns pe la órele 4 p. m. Impresia primă, ce am dobêndit'o intrând în acest oraş, nu aşĭ puté-o numi nicĭ de cum favorabilă. Părea, că fraţii făgărăşenĭ nicĭ n'au avut scire despre sosirea nóstră, căcĭ nu se vedea nicĭ cel mai mic sĕmn de interesare. Am avut noroc cu venerabilul d-n vicar Basiliu *Raţiu* şi cu d-l preşedinte al Societăţii „Progresul“ din loc, Dr. Ioan *Şenchea*, carĭ ne întêmpinară la stradă pentru a ne indica locul cuartirelor destinate pentru comitet şi óspeţii sosiţĭ. D-l preşedinte Ios. Vulcan a fost încuartirat în frumósele case ale d-nei Zinca Român, ér pentru membrii comitetului şi ceilalţĭ óspeţĭ sosiţĭ au fost pregătite cuartire bune pe la singuraticele otelurĭ mai alese din loc şi pe la privaţĭ. Cum aflu, au fost pregătite cuartire pentru vre-o 70—80 óspeţĭ; neajunsul a fost numai, că n'a avut cine sĕ conducă óspeţii la cuartire, deóre-ce afară de d-l Vicar Raţiu şi de d-l Dr. Şenchea, carĭ pe lângă tótă bunăvoinţa nu puteau în acelaşĭ timp sĕ facă mai multe de-odată, alţĭ Românĭ, carĭ sĕ se intereseze de primirea óspeţilor, nu s'au aflat în Făgăraş.

La 8 óre a urmat „*séra de cunoscinţă*“ la restaurantul „Mexico“. Eram vre-o 50 persóne, dintre carĭ jumĕtate o formau Braşovenii şi Zêrnescenii, ér cealaltă jumĕtate preoţimea din localitate, câţĭ-va tinerĭ, câţĭ-va meseriaşĭ şi doră 3—4 fruntaşĭ din inteligenţa locală. Parte mare din public o formau damele. Absenţa unora dintre fruntaşii românĭ din localitate ni-a fost bătĕtóre la ochĭ şi a făcut o impresiune neplăcută. Ne-a încântat mult în decursul serei escelenta musică de sub conducerea d-lui Rusu, care atât cu arcul, cât şi cu vocea a dovedit multă dibăciă în esecutarea cântecelor românescĭ. Convenirea a durat până la órele 11.

Astădĭ, Dumineca, membrii Comitetului, în frunte cu preşedintele, au asistat la s. liturgiă mai întâiŭ în biserica gr. cat., care se află la o mare depărtare de centrul oraşului, ér după aceea la biserica gr. or., ce este tocmai în centru.

După eşirea din biserică a urmat prima şedinţă în sala otelului „Lauritsch“. După ce se adunase un public frumuşel, între carĭ şi câţĭ-va inteligenţĭ din comunele din giur, la propunerea d-lui Dr. Şenchea s'a ales o comisiă de doi membri, constătătóre din d-nii Dr. Iancu *Meţianu* şi d-l protopop Iuliu *Dan*, ca sĕ invite pe preşedintele a lua parte la adunare.

Cam pe la 11 óre intră în sală, între urărĭ generale de „sĕ trăéscă“, d-l preşedinte Iosif *Vulcan*, care deschise adunarea prin următorul discurs ascultat cu multă atenţiune:

Onorabilă adunare generală!

Societatea pentru crearea unui fond de teatru naţional român vine la D-vóstră, Dómnelor şi Domnilor, cu un steag, pe care strălucesc cuvintele: „cultură naţională“.

Nu ne-am îndoit un singur moment, că presentându-ne între D-vóstră devisa acésta, avem sĕ fim bine primiţĭ, căcĭ Făgăraşul şi ţinutul sĕu au pagine frumóse în istoria desvoltării nóstre culturale; ér generaţiunea de acuma nu póte decât sĕ urmeze pe calea înaintaşilor ei.

Vĕdêndu-vĕ dér grupaţĭ în giurul steagului nostru cu rêvna d'a-l sprigini cu concursul D-vóstră moral şi material: din capul locului mi-se impune datoria sĕ vĕ mulţumesc, în numele societăţii nóstre, pentru primirea ce faceţĭ ideii, pe care o representăm.

Nu ne mirăm de loc de acésta, căcĭ astădĭ nu este ideă care întru atâta sĕ frământe tóte inimele românescĭ, ca idea culturii naţionale.

Ea ne stăpânesce pe toţĭ, cu o putere elementară, căreia trebue sĕ ne închinăm.

Pentru ea trăim, pentru ea jertfim tot.

Şi cu cât pedecile se vêră mai mult în cale, cu atâta zelul de stăruinţă ne cresce şi forţele ni-se oţĕlesc.

De unde acésta însufleţire?

Am învĕţat-o în şcolĭ?

Nu.

Este o caracteristică a sângelui nostru. O moştenire dela strămoşĭ, carĭ preţuiau mai mult limba lor, decât viéţa.

O dogmă sfântă, care ne învéţă, că fără cultură naţională avem sĕ perim, că ea este paladiul esistenţei nóstre.

O pârghie de frunte a culturei naţionale este teatrul, care îşĭ deschide porţile tuturora şi rĕspândesce lumină de sus şi până jos chiar şi'n massele poporului, care nu scie carte.

Etă cuvêntul pentru care tóte naţiunile civilisate au întemeiat teatre şi le susţin cu jertfe marĭ.

Noi Românii din acéstă monarchiă încă n'avem teatru, şi tótă mişcarea nóstră de pe terenul acesta se reduce la representaţiile de diletanţĭ, printre carĭ în locul prim trebue sĕ punem corurile vocale ale ţĕranilor noştri de prin Bănat.

Insĕ tocmai pornirea din popor a acestor mişcărĭ arată invederat, că a sosit vremea sĕ ne gândim şi noi de mulţămirea trebuinţelor nóstre scenare, şi astfel a isbucnit idea sĕ înfiinţăm un teatru naţional.

Idee îndrăsnéţă, căcĭ la realisarea ei se cere un capital mare şi pe noi nu ne ajută nimenĭ.

Trebue sĕ adunăm numai noi dela noi, crucer cu crucer, tot ce putem da din prisosul câştigat cu sudórea feţei nóstre.

Cu tóte acestea nu ne-am spĕriat.

Orĭ cât de mare şi orĭ cât de neajuns ni s'a presentat fondul trebuincios, ne-am aşeḑat încrederea în consciinţa de element de cultură a neamului nostru, şi ne-am pus pe lucru.

Am sciut, că veleităţĭ confesionale, frecărĭ politice, neînţelegerĭ sociale, ambiţii şi antipatii personale, câte odată ne pot desbina, dér când ni-se cere sprijinul pentru cultură naţională, toţĭ Românii cinstiţĭ uită supĕrările lor şi dau mâna frăţesce spre a-şĭ face datoria pentru scopul sfânt.

Şi nu ne-am înşelat.

In rêndurile nóstre, ba chiar în capul întreprinderii, am vĕḑut bărbaţĭ, carĭ pe alte terenurĭ profeséză vederĭ opuse, — aicĭ însĕ lucrau în conţelegere, dânduşĭ cea mai bună parte a sufletului lor.

Acéstă conlucrare frăţéscă a produs resultatul material de astădĭ; acéstă armoniă sĕ ne fiă devisa şi în viitor, şi atuncĭ se fim sigurĭ, că scopul nostru se va atinge mai curênd, şi ne vom vedé visul cu ochii.

Invitându-vĕ cu tótă inima, Dómnelor şi Domnilor la acéstă lucrare culturală-naţională, — deschid adunarea generală.

La acest discurs, urmat de sgomotóse şi generale aclamărĭ, a rĕspuns în numele Românilor făgărăşenĭ d-l vicar Basiliu *Raţiu*. D-sa, într'o vorbire mai lungă şi plină de cele mai frumóse idei şi sentimente românescĭ, arătă însemnătatea mişcărilor nóstre cu caracter cultural în cuvinte forte măgulitóre pentru Românii braşovenĭ; accentuă între altele interesul manifestat faţă de cestiunile nóstre culturale şi mai ales faţă de acéstă societate, care sub ocrotirea Braşovenilor a luat un avênt nou şi îmbucurător, presentându-se ei în număr atât de demn şi la acéstă adunare.

Revenind în special la însĕmnătatea Societătii pentru fond de teatru român, d-l vicar avù nemerita ideă de-a cita următórele pasagii din „Pantheonul Român“ al d-lui preşedinte Vulcan:

„E adevĕr cunoscut de toţĭ, că o societate fără moralitate nu are durată, nu are viéţa. Unul din institutele binefăcĕtóre, carĭ au misiunea dea desvolta şi înainta moralitatea, este teatrul.

Teatru este cea mai mare scólă de educaţiune pe lângă biserică şi scólă. El este un templu al moralităţei, al luminei şi al sciinţei. In el se desvoltă şi se cultivă simţemintele cele nobile şi înalte, simţemintele generóse, umanitare şi naţionale; el ne arată calea virtuţii şi a onórei, desvoltă în noi gustul frumosului, gustul bunăcuviinţei, ne arată datoriile de creştinĭ şi patrioţĭ, ne înfăţişéză icóna libertăţei şi a onórei, precum şi relele despotismului, viţiului şi infamiei.

El e ca şi o esposiţiune a virtuţilor şi vicielor societăţii omenescĭ.

Acéstă scólă practică şi *distractivă* la naţiunile cultivate a ajuns a fi pânea morală a poporului; e cunoscută influinţa ce o exercéză ea asupra moravurilor poporului.

Un teatru bine organisat, o scenă ridicată la înălţimea sa este oglinda moralităţii unei naţiunĭ. Fără Biserică, fără scólă şi fără teatru nu póte fi vorba de cultură şi moralitate, nu póte fi vorba de viitor de viéţă; ferice de naţiunea, care posede acéstă trinitate! Scena, redeşteptând suvenirile trecutului, reînprospetând gloriile străbune, victoriile, luptele lor pentru libertate şi nedependinţa, *ne înalţă sufletul*, stirnesce în inimele nóstre sacra dorinţă de a-i imita, de a mai alege mórtea decât dependinţa şi umilirea.

E mare, înalta şi nobilă chiemarea teatrului, şi când el scie a se ţiné la înălţimea misiunei sale, conduce poporul la gloriă şi mărire“.

Discursul d-lui vicar Raţiu, care cu multă fineţă atinse şi unele momente de actualitate şi forte importante din raporturile vieţei sociale a Românilor făgărăşenĭ, a fost întrerupt de aprobărĭ şi la urmă însoţit de animate strigărĭ de „Sĕ trăéscă“.

După acésta s'au aclamat ca notarĭ ai adunărei d-nii: Vasiliu *Goldiş* şi Octavian *Vasu*. Secretarul prim al comitetului, d-l Virgil *Oniţiu*, ceti apoi raportul comitetului despre activitatea sa în decursul anului 1895—96. (Il publicăm mai la vale.—Red.)

S'a ales o comisiune de 5 membri pentru propunerĭ şi esaminarea raportului comitetului. Anume în acéstă comisiune au fost aleşĭ d-nii Vicar Bas. *Raţiu*, Dr. A. *Micu* adv., Dr. Ioan *Şenchea*, Dr. Nic. *Şerban*, protonotarul Alesandru *Bele*.

Urmă apoi raportul cassarului. D-l cassar Valeriu *Bologa* fiind impedecat de-a veni, raportul a fost cetit în absenţa d-sale prin d-l secretar II Vasiliu Goldiş.

Altă comisiune de 5 pentru esaminarea raportului cassarului s'a ales din următorii d-nĭ: Iuliu *Dan* protop., Lazar *Nastasi* profesor, Ión *Dejenariu* comptabil la „Furnica“, Ión *Socaciu* director al scólei comerciale în Braşov şi Nicolae *Chiornıţa*, proprietar în Cuciulata.

In fine s'a ales încă o comisiune de 5 pentru câştigarea de membri noi. Anume d-nii: Dr. Iancu *Meţianu*, Aron Poparadu, preotul Nic. *Clonţa*, Mihail *Bardoşi* şi Dr. Nicolae *Şerban*.

Ar fi urmat acum o disertaţiă a d-lui Dr. V. Branisce, profes. în Braşov, dér d-sa din causă de bólă neputênd participa la adunare, preşedintele închise şedinţa pe la óra 1, fiind eshauriate tóte obiectele dela ordinea ḑilei.

La două óre banchet. De séră producţiune teatrală şi concert. Şedinţa a doua e anunţată pe mâne la 9 óre. Despre tóte acestea raportul special va urma.

Visita împĕrătéscă

în Bucurescĭ.

(Dela corespondentul nostru special.)

Bucurescĭ, 14 (26) Septemvre. Incă de erĭ după amédĭ a început o circulaţiune mare pe strade.

Au sosit forte mulţĭ din străinătate şi din provincie.

Dela episcopie până la Grand Hotel de Boulevard trăsurile sunt oprite de a circula.

Acest centru al Capitalei e împodobit majestos, care impune prin seriositatea şi estetica decoraţiunilor.

Lunĭ la amédĭ e vorba sĕ soséscă mai mulţĭ deputaţĭ şi senatorĭ din Francia, Belgia, Italia şi Elveţia sub conducerea marchisului Pandolfi.

Mai mulţĭ deputaţĭ şi senatorĭ românĭ se vor duce Dumineca séra la Verciorova pentru a-i întimpina.

Aḑĭ, Sâmbătă, la 9 óre diminéţa a plecat M. S. Regele Carol I cu un tren special, însoţit de primul ministru şi alţĭ demnitarĭ la înaugurarea Porţilor-de-fier.

M. S. Regina a sosit aséră în Capitală.

Descrierea împodobirei oraşului urméză cu posta.

*

Infrumseţarea Bucurescilor.

Bucuresci, 14 (26) Septemvre.

Lucrările de înfrumseţare sunt aprópe de a fi cu totul terminate. S'au făcut tot posibilul din partea Primăriei şi a autorităţilor publice, ca oraşul sĕ se presente în haina cea mai frumósă, decorat cu gust artistic pentru primirea înaltului óspe.

Cu deosebire au fost decorate calea Griviţa, calea Victoria, bulevardul Elisabeta şi al Independenţei până la Cotrocenĭ, fiind acesta drumul pe unde, conform programei de primire, va trece cortegiul împĕrătesc.

*

Un mare succes a dobândit fără îndoială direcţia căilor ferate române prin strălucita şi în adevĕr artistica înfrumseţare a *gărei de Nord*. Peronul gării a fost amenajat şi văpsit din nou. Salonul de recepţiune e grandios cu mult gust şi cu artă decorat. Pentru acest salon s'a folosit hala centrală, unde se depunea bagagele. La intrarea în sală se ridică două statue de gips, una înfăţişind căile ferate, cealaltă posta şi telegraful. Păreţii salei sunt lucraţĭ în gips alb cu decoraţiunĭ artistice aurite; pe păreţĭ sunt aşeḑate oglinḑĭ marĭ. In cele patru colţurĭ de jos sunt grote splendid decorate cu fântânĭ artesice împodobite cu plante esotice. In păreţĭ sunt

nişe cu statuete, între carĭ busturile împĕratului şi împĕrătesei, lucrate de sculptorul Tielgner din Viena, asemenea şi bustul împĕratului Austriei şi a regelui României în marmoră. Un policandru uriaş electric atêrnă în mijlocul salonului. Tavanul este pictat cu figurĭ alegorice pe fond trandafiriu. In colţurile de sus ale salei sunt fixaţĭ 4 îngerĭ cu ramurĭ în mânĭ, representând „victoria", ér sub plafond şése cartuşe cu cifra şi cu coróna imperială. In mijlocul plafondului se vede o lanternă în formă de corónă, din marginele căreia pléc un feliu de baldachin cu mătasă alba şi pluş albastru ca ceriul.

Lângă uşa de eşire a salei imperiale sunt aşedate asemenea două statue, representând „pacea" şi „propăşirea". In fruntea faţadei din curte se vede un mare cărtuş cu iniţialele „C. F. R." (căile ferate române) pe róta înaripată. Róta acésta se compune din candele fixate pe fund de lemn, carĭ vor fi nóptea iluminate.

In drépta şi în stênga porţii de intrare se ridică două marĭ catargurĭ veneţiane de câte 30 metri înălţime, purtând în vêrf, unul vulturul împĕrătesc cu două capete, ér celalalt vulturul român cu crucea în cioc. Aceste catargurĭ ca şi ceilalţĭ stîlpĭ pórtă în mijloc corónele imperiale şi regale şi stégurile Austriei, Ungariei şi României.

*

Pe alea, ce duce în *calea Griviţa* sunt aşedaţĭ stîlpĭ inalţĭ cu drapele. La eşirea din alea gărei se ridică un arc de triumf monumental cu trei arcade împodobit cu drapele şi cu echisóne aurite şi în vêrf cu coróna împĕrătéscă. Frontispiciul pórtă inscripţiunea: „Trăiéscă Majestatea Imperială şi Regală Apostolică *Francisc Iosef*, Impĕrat al Austriei, Rege al Ungariei".

La punctul numit: „Matache Măcelarul" se ridică alt arc de triumf. Dealungul căleĭ Griviţa sunt aşedaţĭ stîlpĭ cu mărcile judeţelor şi cu drapele. In vre-o două puncte se ridică tribune publice pentru spectatorĭ.

*

Şi mai frumóse sunt lucrările de decorare în *calea Victoriei*, două colosale arcurĭ de triumf se ridică la otelul imperial şi la biserica Creţulescu. Pe piaţa palatului se ridică o mulţime de stîlpĭ de metal împodobiţĭ cu medalióne, cu mărcile judeţelor şi cu drapele. Dealungul căleĭ Victoria sunt aşedaţĭ tot astfel de stîlpĭ metalicĭ cu stégurĭ austriace, unguresci, românescĭ şi cu ghirlande de stejar. In piaţa teatrului, decoraţiunile sunt şi mai bătătóre la ochĭ.

*

Fântâna monumentală dela *Sărindar*, este o lucrare de-o deosebită artă. Basenul este înconjurat de patru statue, ér în mijloc de-asupra avuzului se ridică statua „Păcei".

Lângă squarul Sărindar, la cele patru colţurĭ ale căleĭ Victoriei se ridică patru stîlpĭ înalţĭ în vêrf cu vulturĭ, având aripile desfăşurate, carĭ vulturĭ vor ţiné o corónă gigantică de metal împodobită cu pietrăriĭ, coróna casei împĕrătescĭ.

*

Şi pe *bulevardul Elisabeta* de-o parte şi de alta stîlpĭ cu stégurĭ. Tóte locurile virane au fost frumos împrăjmuite, acĭ se vĕd mai multe tribune publice.

*

In dreptul şoselei, ce duce la palatul princiar dela *Cotroceni* este un nou arc de triumf, având pe deoparte coróna imperială, ér pe cealaltă cea română, pe deasupra vulturĭ auriţĭ. In drépta şi în stênga un şir de tribune publice, unde se vor da bilete de intrare gratuite. In faţa acestora se ridică mulţime de stîlpĭ pentru stindarde.

La intrarea în *palatul Cotroceni* s'a construit un portic grandios, în mijloc cu o fântână şi la amêndouĕ părţile cu statue.

*

Tóte edificiile publice vor fi pavoasate, ér séra împreună cu monumentele publice în mod feeric iluminate. In parcurile publice vor cânta musicĭ militare.

Pe timpul cât va dura visita împĕrătéscă, taxa pentru călĕtorii pe drumurile de fer române s'a scărit cu 5 la sută. Póte şi în urma acésta aglomeraţia de visitatorĭ din provincie e fórte mare. Nicĭ când s'a serbat jubileul de 25 de anĭ a suirei pe tron a regelui Carol n'a fost atâta lume adunată în Bucurescĭ.

Apelul primarului Bucurescilor.

Pe păreţii stradelor Bucurescilor este afişat adĭ, Dumineca 15/27, următorul Apel adresat poporaţiunei din capitală:

Cetăţenĭ!

Lunĭ, 16 Septemvre, Majestatea Sa Impĕratul Austriei şi Rege Apostolic al Ungariei va intra sĕrbătoresce în capitala României.

Majestatea Sa vine la noi în mijlocul unei ere de pace îndelungată, şi după ce a inaugurat o mare lucrare, semn şi monument al păcei, la hotarele nóstre.

Majestatea Sa visitéză Regatul nostru, ca Principe al păcei şi ca amic al Majestăţei Sale, prea iubitului nostru Rege.

Sĕ primim dér pe Augustul Óspe cu respect şi cu iubire.

Poporul român nu póte decât sĕ simtă o vină bucurie sufletéscă pentru marea onóre ce-i face puternicul Impĕrat vecin. Sĕ arĕtăm Majestăţeĭ Sale recunoscinţa nóstră pentru visita ce face capitalei României, prin o primire căldurósă şi entusiastă, démnă de Inalta posiţiune ce acest August Óspe ocupă în lume, démnă de poporul român.

Fac decĭ un apel călduros la toţĭ cetăţenii Capitalei, şi rog pe fiă-care se contribuéscă pentru a face din dilele de 16 şi 17 Septemvre, în carĭ Majestatea Sa binevoesce a fi în mijlocul nostru, dile de strălucită sĕrbătóre; sĕ dovedim, prin manifestaţiunile nóstre simpatice şi călduróse, că România este un element puternic de civilisaţiune, ordine şi pace în Europa şi că Românii simt o vină şi sinceră recunoscinţă pentru Acei carĭ sciu aprecia valórea acestui popor muncitor, pacînic şi cumpănit.

C. F. Robescu,
primarul capitaleĭ.

Adĭ înainte de amédĭ primirăm dela corespondenţii noştri încă următórei telegrame:

Bucurescĭ, 28 Septemvre. De adĭ diminéţă plouă tare şi necontenit. Pregătirile de primire continuă. Din ţéră şi din străinĕtate au sosit până acuma *peste 30.000 persóne*. Otelurile nu mai au încăperĭ.

Bucurescĭ, 28 Septemvre. (Dată la 10 óre 10 minute.) In acest moment plóia torenţială de adĭ diminéţă órele 8 începe a-se mai potoli.

*

Bucurescĭ, 28 Septemvre. Timpul favorabil. La întrarea cortegiului împĕrătesc la órele 4 fără dece minute, *public imens, primire entusiastă.*

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Septemvre.

Incă o întrevedere de monarchĭ. In cercurile diplomatice din Berlin se asigură, că Ţarul, înainte de-a se întórce acasă, se va mai întâlni încă odată cu împĕratul german şi eventual cu monarchul austriac în Cernăuţ.

—o—

Episcopul săsesc din Sibiiu la inaugurarea monumentului milenar din Braşov. Preşedintele camerei magnaţilor, Iosif Szlavy, în înţelesul hotărîrei camerei, invită pe episcopul săsesc din Sibiiu, Dr. Frideric Müller, la inaugurările monumentelor milenare, cu recercarea, sĕ-i comunice, că la care serbare doresce sĕ ia parte. Cum anunţă „Sieb. D. Tgbl." episcopul rĕspunse luĭ Szlavy, că décă îi va permite starea sanitară, cam sdruncinată în timpul din urmă, va asista la inaugurarea monumentului milenar din Braşov, la 18 Octomvre c. La acésta numitul diar săsesc adauge, că „probabil d-nul episcop va fi în posiţiă de a-şĭ duce în deplinire propusul".

—o—

Noul diar, despre care se vorbesce de mult că se va înfiinţa aicĭ la noi, şi pe care „Timpul" îl numesce diar sturdzist, nu se va numi „Tribuna vechiă" după cum află „Timpul", ci va lua un alt nume. Pentru apariţia diarului la 1 Novembre viitor sĕ fiă făcute tóte preparativele. Sediul diarului nu va fi la Braşov, ci la Arad în Ungaria, unde e acasă părintele Mangra, care va fi directorul diarului. In fine asigură „Timpul" din „cel mai autorisat isvor", că diarul din cestiune va apare cu programul, cu care a apărut „Tribuna" la 1884, dér va lucra pentru împĕcarea dintre Românĭ şi Maghiarĭ.

—o—

Stégurile unguresci şi studenţii din Bucuresci. Mare fierbere este între studenţii universitarĭ din capitala română. Causa este, că la înfrumseţarea oraşului au fost arborate stindarde unguresci. Studenţii au cerut rectorului universităţii Titu Maiorescu voiă, ca sĕ ţină o întrunire la universitate, spre a se sfătui în acésta afacere. Domnul rector însĕ a refusat de a le da o sală pentru consultare; atuncĭ studenţii au decis sĕ ţină o întrunire în sala „Dacia", însĕ guvernul ia oprit şi aicĭ de a-se întruni.

—o—

Petrecere în Blaşiu. Comitetul *Reuniunii femeilor române* gr. cat. din Blaşiu va arangia o petrecere, ce se va ţinĕ Joi a. c. n. în sala otelului „Univers" de acolo. Venitul curat este destinat în folosul reuniunii.

—o—

Reuniunea-Kneipp. Conducerea reuniunei-Kneipp din Braşov învită pe ceĭ interesaţĭ, ca Mercurĭ la 8 óre séra sĕ se adune în restaurantul „Altes Rathhaus" de pe têrgul grâului.

Turburările din Turcia.

Scirile mai nouĕ privitóre la turburările din Turcia sunt următórele:

In *Liverpool* s'a ţinut în 24 c. un mare meeting de protestare contra măcelăririlor din Turcia. Cu acésta ocasiune *Gladstone* propuse sĕ se ia o resoluţiune, în care sĕ se dea espresiune dorinţei, că ministrul de esterne engles va face tot posibilul, ca sĕ se asigure *viéţa creştinilor din Turcia*. Resoluţiunea lui Gladstone a fost unanim primită.

Luĭ „*Daily Telegraph*" i-se anunţă din Atena, că în Macedonia s'a întêmplat o *ciocnire sângerósă* între trupe turcescĭ şi revoluţionarĭ sub conducerea lui Bolzaroff. Au fost prinşĭ 20 soldaţĭ.

„*Corespondenţa internaţională*" din Berlin anunţă, ca *Şeik el Islam* a fost ţinut *prins* câte-va dile în palatul Sultanului, deóre-ce acesta avea suspiţiunea că stă în legătură cu conspiraţii contra tronului sĕu.

Pórta a primit scire din vilajetul *Wan*, că în timpul din urmă s'au întêmplat mai *multe ciocnirĭ* între trupe regulare turcescĭ şi Armenĭ. Se dice, că oraşul *Egni a ars cu totul, Karput stă în flăcări, şi vr'o 120 Armenĭ au fost măcelărițĭ.*

Raportul comitetului societăţii

pentru crearea unui fond de teatru român.

Onorată adunare generală!

Adunarea generală a societăţii nóstre ţinută în 14/26 şi 15/27 Oct. 1895 la Braşov prin hotărîrea sa din şedinţa II punctul V., în sensul §. 9 p. 6 şi al §. 13 din statutele societăţii, pentru 3 anĭ de dile ni-a încredinţat nouĕ conducerea afacerilor societăţii nóstre. Cu diua de astădĭ am ajuns la sfîrşitul unuĭ an din acest restimp. In puterea §-ului 7 din statutele nóstre şi pe basa invitării preventóre a Românilor din Făgăraş, adunarea generală din anul trecut prin hotărîrea sa din şedinţa II p. VII a decis, ca adunarea generală din est an sĕ se ţină în ospitalul oraş al Făgăraşuluĭ. Étă-ne decĭ astădĭ înaintea D-vóstre rugându-vĕ în sensul §-ului 17 din statute sĕ daţĭ binevoitóre ascultare raportului nostru despre cele isprăvite de noi în decursul anului espirat acum.

Onorată adunare generală!

Disposiţiunile capitolului IV al statutelor societăţii nóstre preciséză activitatea comitetului. Ţinem sĕ relevăm în resumat aceste disposiţii. In înţelesul, lor comitetul va ţiné şedinţă în fiă-care lună odată, cerĕnd trebuinţa şi mai de multe-orĭ, — el îngrijesce de averea societăţii, de observarea statutelor şi esecută decisiunile adunării, el va eloca banii încassaţĭ la un loc sigur pentru fructificare, va purta registre despre ţinerea în evidenţă a membrilor, în sfîrşit comitetul va face raport adunării generale despre tótă activitatea sa de peste un an.

Pentru de-a rĕspunde acestor însărcinărĭ cuprinse în statutele societăţii şi pentru esecutarea hotărîrilor aduse de adunarea generală din 1895, Comitetul D-vóstră a ţinut în decursul anului espirat acum 9 şedinţe. In cele următóre avem onorul a Vĕ raporta despre cele sĕvîrşite în şedinţele nóstre.

Adunarea generală din anul 1895 prin decisiunea sa din şed. II p. III al. 2 hotărise „sĕ dea absolutoru Comitetului vechiŭ pentru gestiunea anilor 1890—1895, 4 Martie şi pentru administrarea averii societăţii sub reserva presentării ulterióre a actului de deposit despre averea societăţii predată în administrarea institutului de credit şi economii „Albina" din Sibiiu, care act sĕ fiă presentat în timpul cel mai scurt noului comitet şi sĕ se notifice proximei adunărĭ generale". Cele cerute de adunarea generală din anul trecut prin acéstă hotărîre s'au implinit întocmai. Tóte actele referitóre la averea societăţii dimpreună cu cestionatul act de deposit, comitetul vechiŭ le-a predat comitetului D-vóstră de acum, care cu plăcere a putut constata în partea comitetului de mai 'nainte acurateţă şi corectitate deplină în administrarea averei societăţii nóstre.

In cât privesce hotărîrea de sub p. III. al. 2 şi 4 din şedinţa II a adunării generale din anul trecut, hotărîre privitóre la presentarea unei socotelĭ esacte despre averea societăţii şi la plasarea fondului societăţii în hârtii de valóre cu rentabilitate mai mare, decât hârtiile, în care până acĭ fusese plasată averea societăţii, comitetul vĕ raportéză separat prin raportul special al d-lui Valeriu Bologa, cassariul societăţii nóstre.

Prin pregătirea, convocarea şi ţinerea presentei adunărĭ generale, comitetul D-vóstră a satisfăcut decisului adunării generale din anul trecut adus în şedinţa II p. V. al. 1, care decis îndruma comitetul a stărui din tóte puterile, ca sĕ se esecute disposiţiunea din §. 6 al statutelor, care prescrie, ca în fiă-care an sĕ se ţină o adunare generală.

Administrarea averii societăţii conform conclusului V. al. 2 al adunării generale din anul trecut comitetul a luat-o în mânile sale. In puterea hotărîrii din p. V. al. 6 şedinţa II din ultima adunare generală a societăţii nóstre, comitetul în lunile din urmă a provocat de două-orĭ pe restanţierii fondului nostru, ca sĕ-şĭ achite restanţele până la presenta adunare generală. Resultatul puţin îndestulitor al acestei provocărĭ comisia respectivă îl va afla din raportul special referitor. Cestiunea restanţierilor onorata adunare de acum o va resolva definitiv în chipul cum va afla de trebuinţă. Comisiunea, ce se va alege pentru presentarea propunerilor, îşĭ va face şi în cestiunea acésta propunerea sa.

(Va urma.)

Teatru german în Braşov şi-a început aseră ciclul de representaţiunĭ sub direcţiunea d-lui Leo Bauer prin drama poporală „Gebildete Menschen" de Victor Leon, care s'a jucat de 80 de orĭ la teatrul Raymund din Viena.

Piesa e fórte viu scrisă, are multe momente de efect şi sujetul e luat din viéţa modernă. Autorul persiflésă în trécăt crescerea de adĭ modernă. Scopul lui principal însĕ e sĕ combată ideile şi ambiţiunile greşite ce le are omul cu studii faţă cu ómenii cu mai puţină carte, şi vine acolo unde dovedesce că nobleţa şi cultura inimei valoréză mai mult şi e mai presus decât sciinţa.

Piesa a fost escelent jucată şi studiată şi ne-a oferit ocasiune a cunósce puterile distinse ce le întrunesce societatea.

Mulțĭ dintre membrii ei nu ne sunt străinĭ, căcĭ prestațiunile lor eminente le cunóscem încă și din anii trecuțĭ. Amintim în trécăt pe d-nii Dieffenbacher, Neher, Leichter, ér dintre dame pe d-rele Wachtel și Walberg. Puterile cele nouĕ le găsim asemenea fórte bune și la locul lor.

Mâne se va representa: „*O diese Männer*“, comediă de Rosen.

DIVERSE.

Vulcanii lunei. Astronomii cu ocasiunea observațiunilor făcute mai de curênd au constatat, că luna a fost când-va cu mult mai abundantă în vulcanĭ, decât pământul. Pe teritoriul lunei pănă acum s'au numĕrat aprópe 100,000 munțĭ vulcanicĭ; e sciut însĕ, că noi numai o parte a lunei o putem vedé.

Prândurĭ de curte în Șoa. La curtea lui Menelik, regele Abissiniei, din când în când se dau prândurĭ marĭ de curte. La aceste prândurĭ sunt învitațĭ toțĭ locuitorii din oraș, pe carĭ Menelik îĭ ospetéză cu mâncărĭ bune, din carne crudă și próspătă de vită. Intr'o grădină mare, unde se află nesce mese lungĭ și inalte, carĭ îĭ ajung omului pănă la barbă, se lasă sĕ între pe rênd óspeții, carĭ sunt adunațĭ. Óspeților peste tot nu le este lucru curios, că pe când sĕ duc ei la prând încă acolo află vitele păscênd, pe carĭ apoi după câte-va minute, le mănâncă. Negusul dimpreună cu suita sa șede în fruntea mesei și vorbesce fórte complesant cu óspeții sĕi. Servitorii umbla în jurul mesei dela óspe la óspe, cu córne marĭ de boi pline cu beutură. Óspeții de comun se îmbată și fiind în voiă bună, adese-orĭ se apucă la bătaie. Mult însĕ nu ține voia bună, deóre-ce următórea cétă așteptă neastêmpĕrată la pórtă, și de aceea servitorii curții adese-orĭ alungă cu sbiciul pe óspeții, carĭ ar dori sĕ-șĭ mai petrécă în jurul meselor, ca sĕ pótă lăsa înăuntru cealaltă cétă, ce așteptă afară la pórtă. La câte un astfel de prând se taie câte 2000 de vite și întreg palatul regesc în timpul prândului are aspectul unui abator imens.

Proiectile din hârtiă. Din Francia sosesce scirea despre o nouă invențiune a unui oficer frances, care, décă va fi adevĕrată, atuncĭ schimbă în mod esențial resultatul unui viitor rĕsboiu. Noua invențiune a oficerului frances se deosebesce de celelalte invențiunĭ belice de pănă acum prin aceea, că el voesce sĕ domoléscă pustiirile sângeróse ale rĕsboiului. Oficerul frances a inventat nisce proiectile din hârtiă. Glónțele se pregătesc din hârtiă și ca sĕ fiă mai grele, se amestecă cu praf de fier. Glónțele — scrie inventatorul — sunt obduse într'un înveliș fórte fin de aluminiu ca schimbarea temperaturei sĕ nu pótă influința asupra lor și ca ele sĕ pótă mai bine aluneca prin țava pușcei. Inventatorul a făcut mai multe probe cu proiectilele aceste și a arătat, că proiectilele făcute din hârtiă corĕspund întru tóte proiectilelor celor de acum, numai cât puterea nimicitóre nu este așa de mare ca a acestora. Glonțul făcut din hârtiă nu rupe nicĭ nu sfâșiă, ci face numai o rană de tot netedă. Intr'un viitor rĕsboiu, décă se vor folosi aceste glónțe, numĕrul morților și al greu răniților va fi mai mic, deórece ranele produse de proiectilele de hârtiă se pot vindeca mai ușor. Tóte aceste le spune inventatorul despre nóuă sa invențiune — altă întrebare e însĕ, va puté óre invențiunea sĕ învingă criticile bărbaților de specialitate? Rĕspunsul îl vom vedé în curênd, deórece inventatorul și-a trimis deja invențiunea spre recensiune.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 25 Septemvre st. n. 1896.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. fl.	cr.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	5	40
„	Grâu mijlociu . .	5	20
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mestecat . .	3	10
„	Sĕcară frumósă . .	3	30
„	Sĕcară mijlociă . .	3	—
„	Orz frumos . . .	3	30
„	Orz mijlociu . . .	3	10
„	Ovĕs frumos . . .	2	—
„	Ovĕs mijlociu . .	1	80
„	Cucuruz	3	60
„	Mălaiu	4	10
„	Mazăre	7	—
„	Linte	8	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênță de in . .	8	—
„	Sĕmênță de cânepă .	6	—
„	Cartofĭ	—	75
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	52
„	Carne de porc . . .	—	51
„	Carne de berbece . .	—	32
100 kil.	Sĕu de vită próspĕt	21	—
„	Sĕu de vită topit	32	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 Septmvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.—
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	122.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.40
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.50
Imprum. ung. cu premii	155.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.45
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.25
Napoleondorĭ.	9.54
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.77½
London vista	119.90
Paris vista	47.60
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.20
Note italiene.	44.25

Cursul pieței Brașov.

Din 27 Septemvre 1896.

Banonote rom.	Cump. 9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump. 9.44	Vênd.	9.47
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump. 5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump. 126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.60	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	110.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Stațiunea		Tren de persón.	Tren mixt	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10 —	8.05		8.05	2 00	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.20
8.30	2.15		5.45	9.15	↓	Budapesta	↑	7.—		7.40	1.50	8.10
11.21	4.16	5.10	9.02	11.19		Szolnok . .		3.37		5.31	11.44	4.28
1.33	5.48	8.00	11.33	12.47		P.-Ladány . .		1.19		3.56	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.11	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.37	8.43	11.32
3.58	7.15	1.22	2.06	2.18	pl.		sos.	10.44	8.00	2.31	8.38	11.17
4.38	7.43	2.19	3.03	2.50	↓	Mező-Telegd .	↑	10.07	7.10	2 01	8.11	10.42
5.20	8.18	3.32	3.45	3.26		Rév		9.30	6.13	1.34	7.46	10.08
5.43		3.51	4 06			Bratca . . .		9.10	5.38			9.50
6.32	9.07	5.13	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32	5.49	12.52	7.08	9.19
7.16	9.37	6.14	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54	4.59	12.20	6.39	8.37
8.07		7.32	6.24			Ghârbău . .		6.54	3.18			7.37
8.34	10.37	8.21	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13	2 23	11.01	5.23	7.—
8.49	Tr. prs. 11.10	8.40	2.17	6.11	pl.		sos.		5.24	10.45	tr. pers. 4.35	6.45
9.06	11.27	9.09	2.52	6.27	↓	Apahida . .	↑		5.02		4.03	6.27
10.12	12 30	10.40	4 45	7.27		Ghiriș . . .		Tr. expr.	3.37	9.23	2.55	5.12
10.42	12.57	11.25	5.39	7.50		Cucerdea . .		Bucurest Arad Budapest	3.06	8.49	2.25	4.33
11.01	1 09	11.49	6.08			Uiuóra . . .			2.49		2.08	4.27
11.09	1.16	11.59	6 19			Vințul de sus			2.41		2.00	4.20
11.31	Tr. expr.	12.29	6.57	8.17		Aiud . . .			2.17	8.23	1.38	3.59
11.48	11.40	12.55	7.30	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.	3.36	1.55	8.06	1.17	3.38
12.05	11.55	1.30		8.38	pl.		sos.	3.18	1.29	7.59	12 57	3.06
12.33		2.08	Din 1 Iunie în tótă Joia și în serbator. cat. și or. comunică la Sinaia		↓	Crăciunel . .	↑		12.55		12.32	2.40
12.47		2.27		9.09		Blașiu . . .		2.48	12.40	7.30	11.59	2.26
1.18		3.11				Micăsasa . .			12.01	7.09	11.28	1.54
1.34	1.00	3.31		9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.	2.15	11.41	6.56	11.10	1.35
2.13	1.02	3.46		9.44	pl.		sos.	2 12	11.14	6.54	11.05	1.01
2.32		4.08		9.59	↓	Mediaș . . .	↑		10.55	6.41	10.48	12.45
3.04	1.39	4.45		10.22		Elisabetopol .		1.40	10.21	6 20	10 18	12.16
3.40	2 06	5.27		10.51		Sighișóra . .		1.06	9.42	5.53	9.43	11.33
4.03	2 27	6 12		11.12		Hașfalĕu . .		12.52	9.12	5.32	9.19	11.16
5.34	3 30	7.50		12.26		Homorod . .		11.54	7.45	4 27	7.38	10.03
6.12		8.37		12.58		Agoștonfalva			7.02	3.53	7.22	9.25
6.41	4.16	9.07		1.15		Apața . . .		11.11	6.36	3.37	6.48	9.01
7.16		9.40		1.34		Feldióra . .			5.58	3.16	6.33	8.28
8.—	5.07	10.25		2.09	sos.	Brașov . . .	pl.	10.10	5.08	2.45	5.57	7.48
3.55	5.14	11.—	6 40	2.19	pl.		sos.	10 05	5.20	2.18		9.08
4.40	5 59	12.26	7.30	3 01	↓	Timiș . . .	↑	9.39	4.14	1 42	5.20	8.28
5.10	6.29	1 11	8.00	3.31		Predeal . .		9.12	3.32	1.12	4.14	8.01
12.00	11.25	8 30	10.05 Sinaia	9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.	5.35	9.15	8.35	3.32	3.15

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Tren mixt	Tren de persón.	Tren de persón.	Tren de persón		Stațiunea		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.30	8.10	3.11	10.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.45	2.36	8.31	12.42
3 19	8.51	3.52	11.40		Ludoș . . .		7.02	1.58	7.38	9.59
4 12	9.37	4.37	12.26		Cipău . . .		6.28	1.19	6.55	11.01
5.12	10.27	5.26	1.14	sos.	Oșorhei . .	pl.	5.34	12.25	5.50	9.54
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	9.35
7.14	12.16	7.14		sos.	Regh.-săs.. .	pl.		7.54	3.30	8:05

Ghiriș — Turda

tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.	Stațiunea	tren de persón.	tren mixt	tren mixt	tren de persón.
7 33	11 —	5.—	10.21	Ghiriș	5.05	10.30	3.20	9.12
7.53	11.20	5-20	10.41	Turda	4.45	10.10	3.00	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tren de persón.	Tren mixt	tren de persón.	tren mixt			Stațiunea		tren mixt	Tren mixt	tren de persón.	tren de persón.
2.20	4 45	11.55	7.10		pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.05	6.25	12.35
3.57	6.35	1.25	8.50	3 13		Ocna . . .		8.11	1 27	5.07	11.01
4.19	7.01	1.48	9.15	3 39	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	12.57	4.40	10.30
	4.34		2.05		pl.		sos.	7.29			8.57
	6.16		3.58			Avrig . . .		6.02			7.16
	8.42		6.35		sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.30

Simeria (Piski) — Hunedóra

tren mixt	tren mixt	tren mixt	tren mixt	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	4.30	Brașov	7.44	1.29	8 31
10.28	6.36	5.49	Zêrneștĭ	6.20	12.05	7 20

Mureș-Ludoș — Bistrița

4.—	Numai Luni comunică 9.10	4.20 N. Marța comunică	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	Numai Vinerĕ circulă
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelic . . .	Circulă numai Marța	4.50	9.40
7.38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3.44	8.46
8.33	3.02		Lechința		2.48	7.43
9 07	3.41		Ș.-Măghiăruș		2.01	6.55
9.59	4.55		Bistrița		1.16	5.52

Arad — Timișóra

6.20	11.25	5.		Arad		10.43	3.44	10.55
7.08	12.15	6.14		Vinga		9.42	3.01	10.11
8.01	1.10	7.39		Timișóra		8.20	2.—	9.10
12.47	8.47	12 27	5.10	Seghedin.	6.05	2.30	10 05	2.15

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		Stațiunea		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	2.15	pl.	Sibiiu .	sos.	7.10	9.20
5.42	2.27	„	Selemberk	„	6.57	9.07
6.06	2.51	„	Cisnădie	pl.	6.36	8.46

Sighișóra—Odorheiu-sécuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	Stațiunea	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
3.54	11.48	Hașfalĕu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sécuesc.	7.15	3.—

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.